

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Terminy Proceduralne](#) > [Italy](#)

Terminy proceduralne

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

Terminy procesowe, tj. okres, w którym należy dopełnić określonej czynności, mogą być: a) zawite (*perentorio*), co oznacza, że niedotrzymanie terminu sprawia, że dana czynność jest nieważna; b) przybliżone (*ordinatorio*), co oznacza, że niedotrzymanie terminu nie skutkuje nieważnością; c) minimalne (*dilatorio*), co oznacza, że czynność jest nieważna, jeżeli podjęto ją przed danym dniem (art. 152-155 kodeksu postępowania cywilnego, zob. załącznik wskazany poniżej).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

Następujące dni uznaje się za dni wolne od pracy: wszystkie niedziele, 1 stycznia, 6 stycznia, 25 kwietnia, Poniedziałek Wielkanocny, 1 maja, 2 czerwca, 15 sierpnia, 1 listopada, 8 grudnia oraz 25 i 26 grudnia.

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Przy obliczaniu terminu procesowego wyłącza się dzień początkowy (*dies a quo*). Jeżeli dzień upływu terminu (*dies ad quem*) nie jest dniem roboczym, termin zostaje automatycznie przedłużony do kolejnego dnia roboczego. Jeżeli w prawie określono termin „w pełnych dniach” (*giorni liberi*), z obliczenia wyłącza się zarówno dzień początkowy, jak i dzień upływu terminu.

Jeżeli prawo nie stanowi wyraźnie, że dany termin jest zawity, termin uznaje się za przybliżony.

Do obliczania terminów określonych w miesiącach lub latach używa się powszechnego kalendarza. Termin upływa wraz z upływem ostatniego dnia miesiąca lub, w przypadku terminów wyrażonych w latach, z upływem ostatniego dnia miesiąca (kolejnego) roku, który odpowiada dniowi, miesiącowi lub rokowi początku biegu terminu, przy czym nie ma znaczenia, że miesiące mogą mieć 31 lub 28 dni oraz że obliczenie może obejmować miesiąc luty roku przestępnego.

Nie ma możliwości przedłużenia terminu zawitego.

Terminy procesowe w sądach powszechnych i administracyjnych (z wyjątkiem spraw dotyczących zatrudnienia) ulegają automatycznemu zawieszeniu na okres przerwy letniej od 1 do 31 sierpnia każdego roku, zgodnie z reformą przeprowadzoną dekretem z mocą ustawy nr 132/2014 (wcześniej zawieszenie trwało do 15 września), a wznowienie lub początek terminu liczy się od końca tego okresu zawieszenia.

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

Jeżeli sędzia nie określi dnia rozpoczęcia biegu terminu, bieg terminu rozpoczyna się zwykle w chwili, gdy strona

faktycznie lub prawnie powzięła wiadomość o obowiązku (na przykład bieg terminu na wniesienie apelacji rozpoczyna się w chwili powiadomienia o wyroku albo, w przypadku braku takiego powiadomienia, w chwili jego publikacji).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Taka sytuacja może zaistnieć w dwóch przypadkach:

a) W odniesieniu do terminów, których bieg rozpoczyna się od daty doręczenia dokumentu lub powiadomienia o dokumencie (tak jak np. w przypadku terminów na wniesienie odwołania od wyroku).

W tych przypadkach krótki termin na wniesienie odwołania określony w art. 325 kodeksu postępowania cywilnego (30 dni na pierwsze odwołanie lub 60 dni na wniesienie odwołania dotyczącego kwestii prawnych do Sądu Kasacyjnego) liczy się od momentu otrzymania kopii wyroku przez adresata. Dlatego też moment rozpoczęcia biegu terminu może znacznie się różnić w zależności od metody doręczenia dokumentów, ponieważ doręczenie za pośrednictwem poczty może potrwać dłużej niż w przypadku doręczenia dokonywanego przez pracownika sądowego doręczającego pisma procesowe.

b) W odniesieniu do doręczania za pośrednictwem poczty Trybunał Konstytucyjny (wyroki nr 477 z 2002 r. i nr 28 z 2004 r.) orzekł, że doręczenie dokumentu sądowego uważa się za dokonane z punktu widzenia strony doręczającej w momencie przekazania dokumentu pracownikowi sądowemu doręczającemu pisma procesowe niezależnie od późniejszej metody doręczenia (pocztą lub w drodze doręczenia przez takiego pracownika sądowego), natomiast z punktu widzenia adresata doręczenie uważa się za dokonane w dniu otrzymania dokumentu.

Zasada ta oznacza, że czas doręczenia dokumentu przez stronę doręczającą różni się od czasu otrzymania dokumentu przez adresata, którą to zasadę potwierdzono także w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1348/2000. Zasada ta odnosi się jedynie do czasu doręczenia dokumentu, w związku z czym uznaje się, że strona doręczająca dochowała terminu prawnego, jeżeli dokument został przekazany pracownikowi sądowemu doręczającemu pisma procesowe przed upływem mającego zastosowanie terminu. Nie wpływa to na moment rozpoczęcia biegu innych terminów, tj. na moment powiadomienia adresata o dokumencie lub doręczenia go adresatowi, ogłoszenia wyroku lub innego zdarzenia bardziej szczegółowo wyjaśnionego powyżej.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie, do terminu nie wlicza się dnia, w którym doszło do zdarzenia.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Uwzględnia się wszystkie dni; termin zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego tylko wtedy, gdy przypada on na dzień wolny od pracy.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Termin wyrażony w miesiącach lub latach jest liczony w miesiącach i latach kalendarzowych.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

W takich przypadkach termin upływa wraz z upływem ostatniego dnia miesiąca lub, w przypadku terminów wyrażonych w latach, z upływem ostatniego dnia miesiąca (kolejnego) roku, który odpowiada dniowi, miesiącowi

lub rokowi początku biegu terminu, przy czym nie ma znaczenia, że miesiące mogą mieć 31 lub 28 dni oraz że obliczenie może obejmować miesiąc luty roku przestępnego.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Nie ma możliwości przedłużenia terminu zawitego. Strony mogą jednak zwrócić się do sądu o przedłużenie terminu, jeżeli mogą udowodnić, że nie dotrzymały terminu z przyczyn od nich niezależnych.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Po pierwsze należy wprowadzić rozróżnienie na terminy krótkie i długie.

Termin długi wynosi sześć miesięcy od dnia publikacji wyroku. Termin krótki, którego bieg liczy się od momentu powiadomienia o wyroku, wynosi 30 dni na wniesienie odwołania do sądu apelacyjnego i 60 dni na wniesienie odwołania do Sądu Kasacyjnego. Sprzeciw wnoszony przez stronę trzecią (*opposizione di terzo revocatoria*) i wnioski o kontrolę sądową (*revocazione*) należy wnieść w terminie 30 dni od wykrycia oszustwa lub błędu stanowiącego podstawę wniosku. Termin na wniesienie odwołania w związku z brakiem właściwości wynosi 30 dni.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Zasadniczo sąd może wyznaczać terminy wedle własnego uznania w granicach określonych w przepisach prawa. Niemniej terminów na stawienie się stron nie ustala sąd, lecz są one określone w przepisach prawa. Zgodnie z art. 168 bis kodeksu postępowania cywilnego sąd może przesunąć termin pierwszej rozprawy, nie więcej jednak niż o 45 dni.

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

We Włoszech nie obowiązuje żadna ogólna zasada dotycząca przedłużania terminów. W niektórych przypadkach terminy zawieszano jednak ze względu na klęski żywiołowe. Dlatego też zasadniczo przedłużenie terminu stosuje się wyłącznie wobec osoby lub obszaru objętych danym środkiem lub dekretem ministerialnym.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Niedochowanie terminu zawitego prowadzi do utraty uprawnienia do wykonania czynności, której ten termin dotyczy.

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie

dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

Strony, które nie dotrzymały terminu, mogą zwrócić się o jego przedłużenie jeżeli są w stanie wykazać, że stało się tak z przyczyn od nich niezależnych.

Powiązane załączniki

[Terminy procesowe: art. 323-338 kodeksu postępowania cywilnego](#) (72 Kb)

[Terminy procesowe: art. 152-155 kodeksu postępowania cywilnego](#) (41 Kb)

■ Ostatnia aktualizacja: 21/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.